

Norðurlandahúsið í Føroyum

Nordens Hus på Færøerne er en ideel ramme om et rigt kulturliv i moderne forstand.

»Moderne« problemer har da heller ikke fornægtet sig i de første år.

Siden 1983 har Nordens Hus udgjort en betydningsfuld faktor i færøsk kulturliv. Med et årligt budget på 6,7 mill. kr. er det en stor kulturel institution – med en 650 m² storsal udstyret med lyd- og lysanlæg, der repræsenterer avanceret moderne teknologi, samt et mindre amfiteater, »Dansesal«, cafeteria, gæsteværelser m.m.

De første 4 år har vist, at huset trods forventninger om det modsatte bliver brugt meget – til koncerter, kongresser,

musikdage, kunstudstillinger, teaterbesøg, jazzfestival, skakmesterskaber mm. Og de mange arrangementer er velbesøgte.

»Men er det en UFO der er landet med folk fra det ydre rum, eller kan vi selv gå ind og trykke på instrumenterne?« spørger formanden for det færøske kunstnerråd LISA, Gunnar Hoydal andetsteds her i bladet. Og det spørgsmål udtrykker mange færøske kunstners forhold til NH i de første år.

Huset *er* veludstyret. Men de mange muligheder bliver endnu langt fra udnyttet til fulde. En af grundene er de personalemæssige forhold. Huset har fx ingen faste teknikere, men kun fast administrativt personale og vagtfolk. Og ledelsen er først og fremmest administrativ.

Formålet med NH er dels at formidle nordisk kultur til Færøerne og vice versa og på den måde styrke forbindelserne mellem Færøerne og det øvrige Norden. Dels skal huset støtte og fremme færøsk kunst- og kulturliv. LISA, som bl.a. er talerør for musikere og komponister har kritiseret NH for at satse for meget på de sikre arrangementer, traditionelle koncert- og teaterbesøg udefra, og gøre for lidt for de mere eksperimenterende lokale initiativer og for den rytmiske musik.

Kunstnernes kritik er primært en kritik af måden, NH er blevet administreret på. De finder det ubehageligt at skulle være i rollen som ansøger hver gang og har savnet en kunstnerisk ledelse, som kunne spille en mere aktiv rolle og bakke mere op om de initiativer, der udgår fra musikere, komponister, forfattere, teatergrupper m.fl. Også ved at have mere indsigt i disse kulturformer.

Nordisk Råd står bag opførelse og drift af Nordens Hus på Færøerne (foto fra Nordens Hus' brochure, ved Ingi Joensen).

fortsættes side 31

Karin Flodström har været direktør for Nordens Hus siden 1985

(foto Arne Kjær).

Klassisk musik har hele tiden haft husets bevågenhed; den trives fint i NH, der spiller en vigtig rolle, også økonomisk for kor- og orkestermusikken på Færøerne.*

Nordens Hus er en del af Nordisk Råds virksomhed, med en Styrelse nedsat af rådet. I den daglige ledelse er ansat en administrerende direktør på en 4-årig kontrakt og en vicedirektør (færing).

Karin Flodström har været direktør i 2 år. Hun er efter bl.a. 9 år som socialdemokratisk medlem af den svenske rigsdag en erfaren politiker. KF mener ikke, den rytmiske musik bliver behandlet anderledes end alle andre ansø-

* se bl.a. artiklen s. 55–56.

gere. Men hun peger på, at det kan være svært for lokale grupper at indrette sig på den langtidspanlægning, som driften af huset fordrer, dersom det skal rumme de mange forskellige aktiviteter, der har krav på det.

Derimod synes hun, NH hidtil har gjort for lidt for at tilgodese de lokale interesser uden for Tórshavn, et forhold hun gerne vil rette op på: »Jeg vil gerne understrege, at det hedder Nordens Hus på Færøerne, ikke Nordens Hus i Tórshavn«, siger KF. Hun mener afgjort, husets tilstedeværelse har virket stimulerende på det færøske kulturliv, bl.a. helt kontant ved at Landsstyret omtrent har tidoblet sit budget til kulturelle formål i den tid NH har eksisteret.

Karin Flodström ser først og fremmest de problemer, der er og har været med NH som startvanskeligheder, »børnesygdomme«. Hun, der er husets 3. direktør, blev ansat efter en periode med interne konflikter i NH. Styrelsen »løste« problemerne ved at afskedige lederen. For LISA var det et tilbageslag, eftersom de færøske kunstnere opfattede den daværende direktør, der kom fra den islandske radio og selv er lyriker, som »deres mand« – en der fungerede som kunstnerisk leder også.

For KF er samarbejde nøgleordet og hun tilføjer: »alle samfund står og falder med dets mennesker, og i det lille samfund bliver det måske tydeligere.«

I foråret 87 opfordrede NH i et brev LISA og en række enkeltorganisationer til at give deres vurdering af, hvordan huset har fungeret de første 4 år. Opfordringen blev fulgt, og svarene,

der både rummer positiv respons og de nævnte kritikpunkter er blevet behandlet i Styrelsen i efteråret. Og der ser nu ud til at være basis for et bedre samarbejde mellem NH og de aktive færøske kulturarbejdere. De sidstnævnte har masser af ideer. LISA har fx foreslået et stort totalteaterprojekt om den færøske selvstændighedsbevægelse, et spørgsmål som alle færinges er engageret i, for eller imod, og en vigtig del af færøsk historie og identitet.

Nordens Hus på Færøerne ligger i Tórshavn og må, hvis det skal støtte og fremme færøsk kultur, også være center for nye kulturelle initiativer, der meget naturligt bl.a. udgår fra »hovedstaden«. De første år af husets eksistens har samtidig været en periode, hvor det rytmiske musikmiljø har været uden permanent spillested. Et sådant kan NH ikke erstatte. Men jazzfestivalen 87 viste fx, at huset godt kan være ramme om arrangementer med både populære sangere og musikere og mere eksperimenterende grupper inden for såvel rock som jazz – og bagefter stadigvæk være et fint hus.

Indretningen er fleksibel, faciliteterne og det økonomiske grundlag er der. Men det stiller krav om stor fleksibilitet hos brugere og personale, hvis mulighederne skal udnyttes. Til gengæld ville børnesygdommene nok forsvinde. Og Nordens Hus har da chancen for at undgå de følgesygdomme, der ellers let rammer større institutioner, og blive det mangfoldighedernes væksthus, det så smukt er udformet som.